

गुलुगुधा (wohl onomat.) in Verbindung mit कर् gaṇa ऊर्पादि zu P. 1, 4, 61.

गुलुक्क m. Büschel, Bund, Strauss TriK. 2, 4, 5. — Vgl. गुक्क, गुत्स, गुलुच्च, गुलुक्क, गुलुच्चकन्द.

गुलुच्च m. dass. Hār. 140.

गुलुक्क m. dass. H. 1126. Auch गुलुक्क m. ÇABDAR. im ÇKDr.

गुलुक्क s. गुदुक्क.

गुलुगुलु s. u. गुगुलु.

गुल्फ m. 1) Fussknöchel Up. 3, 26. AK. 2, 6, 2, 23. H. 615. केन् पार्श्वी ग्राम्ति पूषस्य केन् मांसं संभृतं केन् गुल्फो AV. 10, 2, 1. KAUF. 39. गुल्फेषु च चतुष्टयम् (अष्टयम्) JĀGŪ. 3, 86. गूळगुल्फधैरा पौदो MBh. 3, 1828. दूळगुल्फगिरास्थिक (गूळ st. दूळ?) R. 5, 32, 11. गुल्फो चावन्तौ मम 6, 23, 12. Suçr. 1, 125, 16. 338, 11. पादत्रङ्गयोः संधाने गुल्फो नाम 348, 14. गुल्फसंधि 13. 2, 108, 2. 116, 2. VARĀH. BRH. S. 49, 15. 51, 7. 60, 4 (einer Kuh). 67, 2. 68, 1, 24. KUMĀRAS. 7, 55. Buig. P. 2, 1, 26. 5, 41. Am Ende eines adj. comp. f. आ P. 4, 1, 54. Sch. नोच्चगुल्फा MBh. 4, 253. — 2) = प्रमद (?) Siddh. K. 248, 6, 7. — Vgl. विगुल्फ, कुल्फ.

गुल्फजार्ह (गुल्फ + जार्ह) n. Wurzel des Fussknöchels gaṇa कर्णादि zu P. 5, 2, 24.

गुल्म 1) m. n. (das letztere selten, aber Siddh. 249, a, 3 als allein gültig aufgeführt) a) Strauch, Busch AK. 2, 4, 1, 9. 3, 2, 1. 3, 4, 23, 144. TriK. 3, 3, 296. H. 1120. an. 2, 322 (lies: स्तम्ब st. स्तम्भ). MED. m. 11. VS. 25, 8. गुक्कगुल्मम् (vgl. KULL. u. गुक्क) M. 1, 48. वृत्तगुल्मावृत् 7, 192. कुब्जा-कगुल्मान् 8, 247. 330. 11, 142. 12, 58. JĀGŪ. 2, 229. 3, 276. Hip. 1, 12. 18. N. 11, 9. स्थावराणां च भूतानां ज्ञातयः षट्प्रकीर्तिताः। वृत्तगुल्मस्तत्त्ववृत्त-स्वक्सारास्तृणाज्ञातयः || MBh. 13, 2992. 6, 171. R. 1, 9, 12. 3, 21, 16. 33, 42. पर्णागुल्मवृत्तां शाखाम् 5, 20, 37. Suçr. 2, 451, 2. वनगुल्म N. 13, 10. P. 1, 3, 67. Sch. तरुगुल्मानि ÇĀK. 179. v. l. शर्° MBh. 13, 4204. वेत्रकी-चकवेणूनां गुल्मानि Buig. P. 8, 4, 17. Am Ende eines adj. comp. f. आ MBh. 1, 5320. गुल्मकेश dessen Haupthaare einem Busche gleichen VJUP. 206. — b) ein Trupp Soldaten, Piquet, Soldatenposten AK. 3, 4, 23, 144. द्वयोस्त्रयाणां पञ्चानां मध्ये गुल्ममधिष्ठितम्। तथा ग्रामशतानां च कुर्याद्राष्टस्य संयत्नम् || M. 7, 114. गुल्मोश्च स्थापयेत् 190. गुल्मैः स्थाव-रत्रङ्गमैः 9, 226. MBh. 10, 419 (n.). 12, 2601. R. 6, 31, 3. उत्तिष्ठतगुल्मैः MBh. 3, 646. मध्यम ebend. R. 6, 9, 18. 12, 20. Im System: 45 Fusssoldaten, 27 Reiter, 9 Wagen und 9 Elephanten MBh. 1, 290. AK. 2, 8, 2, 49. 155 Fuss., 81 Reiter, 27 Wagen und 27 Eleph. H. 748. नराणां पञ्चपञ्चशदे-षा पत्तिर्विधीयते। सेनामुखं च तिस्रस्ता गुल्म इत्यभिधितम् || MBh. 3, 5270. = सैन्यभेद und सैन्योपरत्तण H. an. = सेनाभिद् und सैन्यरत्तण MED. — c) Milz AK. 2, 6, 2, 17. H. 605. — d) krankhafte Anschwellun- gen verschiedener Art im Unterleibe WISE 337. fgg. AK. 3, 4, 23, 144. H. 469. H. an. MED. Eingetheilt in पित्तगुल्म, कफ°, वात°, श्लेष्म°, रक्त° und सैन्यपित्तित्थित° Suçr. 2, 451. fgg. कृद्धम्योरत्तरे (ÇKDr.: कृन्नाभ्यो-र°) ग्रन्थिः संचारी यदि वाचलः। चयापचयवान्वृत्तः स गुल्म इति कीर्ति-तः || 450, 19. 1, 53, 8. 114, 5. 162, 21. तेनैव चास्य गुल्मो उत्तःशेकिन कृ-दप्यद्यत KATHIS. 15, 14. — e) eine Art Landungsplatz am Flussufer, = घट्टभेद TriK. 3, 3, 296. H. an. MED. — 2) f. ई a) Gebüsch, Gehölz. — b) Alyrobatalanenbaum (s. ग्रामलको) H. an. MED. (lies: एला वनी°). — c)

Judendorn ÇABDAR. im ÇKDr. — d) Kardamomen. — e) Zelt H. an. MED.

गुल्मक (von गुल्म) m. N. pr. eines Sohnes des Brahmanen Soma- carman KATHIS. 6, 9.

गुल्मकेतु (गु° + केतु) m. Sauerampfer RĀGĀN. im ÇKDr.

गुल्ममूल (गु° + मूल) n. frischer Ingwer RĀGĀN. im ÇKDr. LIA. 1, 285.

गुल्मवल्ली (गु° + व°) f. N. einer Pflanze, Sarcostemma viminalis R. Br. (सोमलता), RĀGĀN. im ÇKDr.

गुल्मिनी (von गुल्म) f. eine sich weit ausbreitende kriechende Pflanze AK. 2, 4, 1, 9. H. 1186.

गुल्म्य (von गुल्म) m. Süsse H. 1388.

गुवाक m. Betelnussbaum AK. 2, 4, 5, 34. TriK. 2, 4, 41. 3, 3, 395. — Vgl. गुवाक.

गुग्नि jüngere Form für कुग्नि; vgl. गौग्नि und गौग्निपणि.

गुण्यितं partic. verflochten, verschlungen: अर्पिं वृश्च पुराणवद्वर्तैरिव गुण्यितम् RV. 8, 40, 6. विषाणे वि व्यं गुण्यितं यदस्य नेत्रियं हृदि AV. 3, 7, 2. अंस इव ह्येता मुञ्चति यददरे गुण्यितं (so zu lesen st. गुण्यितं) भवति ÇAT. Br. 3, 2, 2, 20. — Vgl. गुक्, गुम्फ.

1. गूह. गूहति und गूहते P. 6, 4, 89. गूहमान RV. 4, 1, 11. गूहम् ved.; जगू und जुगुहे; गूह्यति und घोह्यति; गूहता und गोहा; अगूहति. अयुतत्, अगूह, अयुतत्, अगूह्यति, अयुति P. 7, 3, 73. VOP. 8, 129. fgg. गू-ह्तिवा, गूह्ता, गूह्ती ved.; गूह P. 7, 2, 15. 8, 3, 13. VOP. 26, 107. zudecken, verhüllen, verbergen, geheim halten DuRUP. 21, 30. गूहता गुह्यं तमः RV. 1, 86, 10. 2, 24, 3. 40, 2. 7, 80, 2. गूहतीरभूमिसितं रुशदिः 4, 51, 9. (सूर्यम्) अथैषा वृष्ट्या गूह्यो दिवि 5, 63, 4. 8, 6, 17. न तं गूहति स्रवतो गभीराः 10, 108, 4. VS. 17, 47. TS. 1, 5, 2, 3. अविः स्वः कृणुते गूहते वृषम् RV. 10, 27, 24. गूहकूर्म इवाङ्गानि M. 7, 105. (केशान्) जुगुहे दन्तिषे पार्श्वे MBh. 4, 245. एतान्यनीकानि महानुभावं गूहति मेघा इव रश्मिवत् 6. 792. गुह्यानि गूहति BHARTR. 2, 64. आकारं गूहमाना MBh. 1, 3010. ना-कारो गूहितुं शक्यः 7, 447. गूहमानस्य मे तत्तु यत्नतो मन्त्रिभिः श्रुतम् R. 4, 8, 53. 5, 22, 2. KATHIS. 1, 52. Buig. P. 3, 20, 31. जुगूह RAGH. 14, 49. गू-ह्यामि BHATT. 16, 41. अगूहोत् 15, 99. मा धुनः 6, 16. pass.: पणिभिर्गू-ह्यमानम् RV. 4, 38, 4. VS. 2, 17. गूह, गूह्ते zugedeckt, verhüllt, verborgen, unsichtbar, geheim AK. 3, 2, 38. H. 1483. an. 2, 129. MED. dh. 1. गूह्कम्पम् RV. 2, 11, 5. वम् 6, 48, 15. तमसा 10, 129, 3. 72, 7. 7, 76, 4. 8. 83, 16. उपानद्रूपाद् Hit. 1, 135. °जत्रु R. 1, 1, 12. गूळगुल्फधैरा पौदो MBh. 3, 1828. गूळसंधिसिरास्त्राय Suçr. 1, 124, 16. 127, 2. Gegens. दृश्य 26, 5. यथा पयसि सर्पिस्तु गूळश्चैता रसो यथा 328, 2. MBh. 7, 3110. तपोधनेषु गूळं हि दाहात्मकं तेजः ÇĀK. 40. अतर्गूळविष Hit. II, 154. गूळविषक RAGH. 3, 39. गूळकारेङ्गिता 1, 20. गूढेन यथा MĀLAV. 48, 21. °माया हि देवताः MBh. 3, 1196. यत्राणां हृदि संस्थितम्। सुगुप्तमपि PĀNĀT. I, 150. मन्त्र III. 40. बुद्धि 42, 12, 21. Worte Buig. P. 4, 21, 19. गूळश्चरति लोके ऽस्मिन्-प्रत्रपः N. 22, 15. पुरुषैर्गूढः im Geheimen, unbekannt herumgehende Män-ner, Kundschafter (vgl. गूढपुरुष) MBh. 3, 17311. M. 9, 261. गूढम् adv. insgeheim DAÇAK. in BENF. Chr. 191, 13. RĀGĀ-TAR. 5, 268. गूढं dass. M. 7, 186. 9, 170. गूढ n. Verborgenheit: गूढमनुप्रविष्टः KATHOP. 1, 1, 29. — caus. गूह्यति P. 6, 4, 89. Sch. — desid. जुघुनति P. 7, 2, 12. VOP. 19, 5. verhüllen —, beseitigen wollen: न देवानामपि कृतः सुमतिं न जुगुनतः (Padap.: जुघु°) RV. 8, 31, 7.